

Zvonka Janežič

Kasiopeja

Ko Srečko Vidic pove, da ima zanimivo jamo z velikim prostorom pod vhodnim breznom, je to že dovolj, da so pričakovanja velika. Kasiopejo je odkril v začetku leta 2019 s pomočjo pregledovanja lidarskih posnetkov. Ogromen vhod v brezno se odpira južno od vrha Okrožnik na Poljanski gori, na takrat še precej slabo raziskanem območju, ki je predstavljalo izjemo v drugače zelo dobro jamarsko raziskani Poljanski gori. Globino vhodnega brezna smo s pomočjo kamna ocenili na 15 m, vendar je močan odmev namigoval, da se spodaj odpira večji prostor.

Vhod, velik kar 9 x 3 m, je od ceste oddaljen skoraj kilometer in se nahaja na z gozdom poraščenem in zakraselem skalnatem pobočju. Prva akcija v Kasiopejo je bila februarja 2019. Prvi se je v brezno spustil Srečko, jaz pa sem ta čas začela z merjenjem. Že tako široko brezno se nekaj metrov pod vrhom še bolj razširi in zvonasto odpre v prostorno dvorano. Medtem ko sem se spuščala v vhodno brezno, mi je postalo jasno, da bo ta jama nekaj posebnega. Meritve so pokazale, da je Srečko pravilno ocenil globino – 15 m. Ko sem stopila na vrh nasipnega stožca, sem bila presenečena nad

Blatna je pot do lepotice Kasiopeje. FOTO MARKO PRŠINA

Spust v vhodno vertikalno. FOTO MARKO PRŠINA

izjemnimi dimenzijami prostora, proti severu in jugu pa sta bili vidni nadaljevanji. Hitro sem pozabila na merjenje. Najprej sva se odpravila v vodoraven rov večjih dimenzij, ki se je odpiral proti severu. Raziskovanje te severne galerije je bila izjemna izkušnja in verjetno sanje vsakega jamarja. Prostoren rov je čudovito zasigan, že takoj na začetku gremo mimo slikovitih kapniških stebrov. Na tleh in po terasastih strmih robovih so ponvice, ki so bile zaradi deževja napolnjene s pretakajočo se vodo. Poleg tega so strop in stene okrašeni s številnimi stalaktiti, zavesami, cevčicami, iz tal pa se dvigajo stalagmiti. Izjemno lepo zasiganemu rovu kar ni in ni bilo konca, vse skupaj sva namerila okoli 90 m dolžine. Severna galerija se zaključí z dvoranico, pri tleh katere je bila ozka in zasigana luknja, za njo pa je bil viden manjši prostor. Ker je takoj postalo jasno, da bi bilo širjenje zahtevno, sva se vrnila v vhodno dvorano in nato šla v južni del jame, ki se od dna vhodnega brezna nadaljuje strmo navzdol. Tukaj gremo čez prehod, kjer se strop nekoliko zniža, in pred nami se odpre ogromna dvorana z okoli 10 m visoko sigovo kopo, po tleh prekrita z velikimi podornimi skalami. Po skalah sva splezala na dno dvorane in na prvi pogled se je zdelo, da se jama tukaj zaključuje. Med podornim skalovjem sva po kratkem iskanju opazila ožino, izza katere se strmo navzdol nadaljuje ozek rov. Ker je zaradi dolgotrajnega merjenja in risanja jame zmanjkalo časa in je bila ta dan v načrtu še ena jama ter nekaj »lidarc«, sta nadaljevanji ostali za prihodnjič. Navdušena od izjemne lepote sva jamo poetično poimenovala po ozvezdju Kasiopeja.

Zaradi velikega firbca je bila naslednja akcija v Kasiopejo že naslednji vikend, točno čez en teden. Po krajšem širjenju sva s Srečkom odprla nadaljevanje v južnem rovu, dovolj veliko za prehod. Po ozkem rovu sva se spustila strmo navzdol med sigastimi kopami in podornimi skalami v lepo zasigano dvorano na globini 46 m. Razpoka na

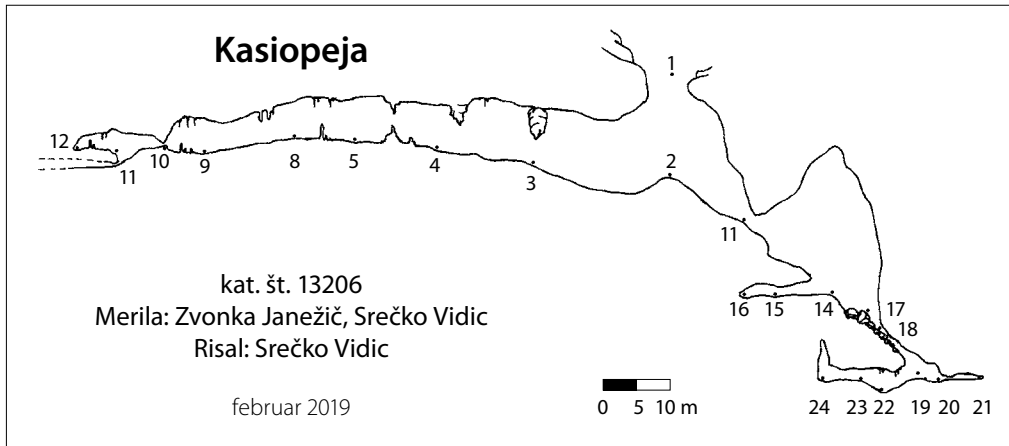

Zvonka Janežič med iskanjem morebitnega arheološkega gradiva. FOTO MARKO PRŠINA

Prostori hodnik v severni galeriji. Foto MARKO PRŠINA

koncu dvorane je dajala nekaj upanja, da se bo Kasiopeja morda nadaljevala, a se že tako ozek rov, prekrit z blatom, kmalu zoži do neprehodnosti. V igri je torej ostalo le še nadaljevanje v severnem rovu. Nekaj časa sva v zadnji dvorani opazovala zasigano in res zelo ozko luknjo ter se odločila, da nimava energije niti prave opreme za širjenje, zato sva po merjenju jamo razopremila.

Za širjenje ožine nekako ni bilo časa in prave priložnosti. Šele dve leti pozneje, ob fotografski akciji konec aprila 2021, sta Davor Kacin in Mitja Remih ožino razširila, in zaključek je bil precej porazen: jama se konča z majhno kamrico, prekrito z blatom, sicer zelo lepo zasigano, s številnimi cevčicami, a brez nadaljevanja. Kasiopeja je tako dolga 205 m in globoka 46 m.

Jama je zanimiva tudi zaradi sicer skromnih sledi preteklih obiskov. Na dnu vhodnega brezna ob stenah poleg nasipnega stožca, kjer se tla zravnajo, na tleh ležijo zogleneli ostanki lesa, pogojno bi lahko šlo za ostanke kurišč. Navkljub natančnemu pregledovanju tal nismo našli, razen plastičnega žaklja, ki smo ga ob zadnji akciji tudi odnesli iz jame, nobenih drugih predmetov. Nismo opazili tudi nobenih podpisov, sledi ali stopinj. Prav tako je žal po celotni jami polomljenih in poškodovanih veliko kapnikov. Če so za to krivi jamarji, je uganka, zakaj bi na dnu brezna kurili in takšne jame ne bi registrirali. Prav tako si tako polomljene in uničene kapnike težko razložimo z naravnimi pojavi.

Kapniško okrasje južne dvorane Kasiopeje. FOTO MARKO PRŠINA